

DEBRECZENI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Elfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Innen-onnan.

— febr. 21.

A magyar politikai élet mostanában nagy hullámokat ver ugyan, de a hullámok olyanok mint a tengeri dagály utolsó perczeiben a hullám verések, a melyeknek mindenike az ellene törő víztömeggel barátságosan ölelkezik, s a nagyobb emociók és evolúciók helyébe a békés összeforradás, s csöndes megnyugvás állandó állapotát hozza be.

Ilyen körülmények s ilyen viszonyok között indult meg az országgyűlésen a költségvetés általános tárgyalása, a mely a békés helyzetet jellemzőleg, abban a mederben is folyt s fejlődött be, a miben azt államiságunk s annak minden tekintetben megfelelő komolyság kívánta...

Éppen ezen okon s nem minden tanulság nélküli dolog, összefoglalni a közel múlt politikai eseményeit, bár rövid kivonatban, hogy a tervszerűség és okosság annál kifogástalanabb módon nyílránvalóvá téssék a nagy közönség előtt, a mi az arra hivatott tényezők munkájában nyilvánult. A képviselőház tehát — hogy az elején kezdjük már befejezte a költségvetés általános tárgyalását. Egyike volt az elevenebb és érdekesebb vitáknak melyek az utóbbi évekbe a magyar törvényhozás termében lezajlottak s tartalmas is, mert a beszédek a tárgyilagosság határai közt mozogtak.

A költségvetési vitáknak egyik kie-

melkedő vonása volt a tisztviselők ügyeinek több oldalú megvilágítása Hegedüs Loránt, majd Tisza István behatólag szóltak ezekről, sürgetvén a fölösleges írási munkák kiküszöbölését, mert nálunk csak ugyan tulságig volna az u. n. bürokratizmus és kívánatos volna a közigazgatás lehető egyszerűsítése. A pénzügyminiszter nem csak hogy nem szólt ez ellen, de egyenesen azt az elvet vallotta, hogy a tisztviselők fizetését csak úgy lehet javítani ha egyszerűsítik az eljárást és az így megtakarítható költségeket fordítják a fizetések emelésére.

Szemben állanak azonban ezzel azok a kérdések a miket hir szerint a hadügyi kormányzat támaszt a monarchia védképességének emelése szempontjából.

Ezek között első sorban említendő, a mi most már egyre határozottabb formában ép a közvélemény elé az ujonczok számának emelését is. Tudvalevőleg a véd törvény, melyek a törvényhozások 1889-ben alkottak, már lejár egyelőre csak egy évi meghosszabbítását tervezik. Az 1889-iki törvény szerint az egész monarchia ujoncz jutaléka 103000 ember csupán a közös hadsereg részére. Ezt a számot a népszámlálás szerint kimutatott népesség után vetik ki a két államra.

A közös kormány hirszerint 50000 emberrel szándékozik emelni az ujoncz jutalékokat, vagyis a mostani számot majdnem a másfélszeresére akarja emelni a mi tetemes újkiadást okozna a hadsereg költségeiben.

S még jobban aggasztja a közösgyeknek elvi barátjait valami.

Ez a valami az osztrák viszonyok ziláltsága.

Megerősíteni látszott a körülményt az a szenzációsan fölfújt hírelés, hogy Széll Kálmán miniszterelnök az utóbbi időben gyakran járt Bécsben s ezt némelyek annak tulajdonították, hogy az osztrák politikai viszonyok veszik igénybe gondoskodását, Ez a föltevés azonban tökéletesen helytelen, mert minden ellenkező hírelés dacára kétségtelen, hogy a királyi kihallgatáson kizárólag belső magyarországi ügyek jöttek szóba osztrák állapotokkal, sem az ujonczok számának fölemelésre való előkészülettel nincs összeköttetésben.

De most már oda át is számolnak az ellentétek és ha teljes békekötés nem lesz is, abban bizakodnak hogy valami fegyverszünet féle mégis csak létesül, úgy hogy a reichsrathban megszűnik az obstrukció és lehetővé válik a sürgősebb törvények tárgyalása.

Az első évforduló. Szél Kálmánminiszter. elnök annak alkalmából, hogy február 26 án lesz egy éve-hogy kormányra lépett, Nagy Becs kerekéről tegnap a következő táviratot kapta.

Nagyméltóságodat kormányra-lépte első évfordulóján hazafias és államéletünk megszüldítésén állámférő bölcseséggel teljesített korszak alkotó működéséért hálás szeretettel és hódoló tisztelettel üdvözöljük Torontálvarmegye közönsége nevében dr. Dellimanics alispán.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Egy csók története.

— Elbeszélés. —

Nemcsak a sorsjátékkal érheti az embert váratlan szerencse. Már is gyakran szolgál meglepetésekkel és a véletlen lesz mindég az események királya, a mely a legpontosabb számításokat is meghiusítja.

Midőn La Fontaine elmesélte annak a történetét, a ki kajhászsa a szerencsét, meg azt, a ki lomhán heverészve várja; bizonyára nem gondolt annak az esetére, a ki azt a szajna árjában találja meg.

Csak néhány hete [közölték a lapok a hírek között, hogy két hajóslegény egy fiatal embert fogott ki a vízből, a ki Saint Péres hidjáról ugrott a Szajnába.

A hir csak nevének kezdőbetűit árulta el. Ez a merész fejes ugrás bizonynyal nem vájt mélyebb nyomokat az olvasó emlékében.

Pedig ez a fiatal ember nem úgy vetette magát a vízbe, ahogy holmi jött-ment tenné. Mielőtt meghalt, elégtételt akart magának

szolgáltatni, ezért csaknem egy óra hosszat járt föl és alá a hidon. A fiatal embert Péckerelnek hitták. Emile Péche el Saint Michelben született Monthéry közelében. Szülei Párisba küldték, hogy a jogot hallgassa, de utolsó szigorlata előtt elvesztette atyját, aztán anyját. Ha az ember árva lesz és kétszáz ezer frank szakad a nyakába, semmi oka sincs arra, hogy Saint Michelben vagy Monthéryben lakjék.

Másrészt azonban azt képzeljük, hogy a kétszáz ezer frank az idők végzetéig tart és nem megyünk neki az utolsó szigorlatnak. Pedig tévedünk.

Pécherel nagyvilági életet kezdett élni. Százer frankot költött el két év alatt és ismert alakja lett az elsőrangú párisi csillagok budoárjának.

Reggelenként kilovagolt az akácfasorba és gyakran érte az a kitüntetés, hogy de Vaux báró, egyik legelső francia sporteman meghitta magához.

Gyors romlásod aggódva látom.
Térj hát másutra jó barátom!

E dalt a báró szokta neki dudolni és Péckerel tapasztalta, hogy a dalnak igaza volt.

Mikor kifogytak segélyforrásai, eladta fogatát, lovait, majd butorait és visszavonulva a Rue Mazarinon lévő legénylakásába, elgondolt multján. Ezek a gondolatok fordultak meg agyában.

1. Ha az ember ásit, akkor nem boldog
2. Én folyton ásitok,
3. Tehát én nem vagyok boldog.

Newton aligha intézett valaha magához ily szigoruan következetes, világos és összetartozó kérdéseket és sose vont le belőlük logikusabb következtetést, a mely épp oly általános, mint egyéni.

Pécherel eképp füzte tovább okoskodását:

1. Ásitozom, mert unatkozom.
2. Unatkozom, — mert nem vagyok boldog.
3. Nem vagyok boldog, mert nincs pénzem.

— Bosszantó, mondta magában, — hogy az embernek csak egy apja, egy anyja van és nem kettő, vagy inkább három, illetőleg hat. Így legalább hatszor örökölhetne. Azonkívül a kegyetlen sors nem adott olyan nagybácsit, nagynénit, a ki után valamit remélhetnék. Honnan szerezzek pénzt? Van ugyan a

A háboru.

febr. 21.

A csütörtöki eredményes hadi tény, Kimberley felszabadításának és Cronje búr tábornok vissza vonulásának híre oly annyira fejükbe szállt a vereségekhez szokott angoloknak, hogy most már egyébről sem álmodoznak, mint örökös diadalról, még ott is, a hol a diadal nagyon is kétes. A míg ez lőtt a legnagyobb angol lapok is alig juthattak magántáviratokhoz, most valósággal ontják azokat. A Standard például ma azt újságolja, hogy French tábornok megelőzte a menekülő Cronjét és így a búrokat elvágta Bloemfontentől, a mi valósága esetén, megsemmisítő hatással volna a búrok nyugati hadseregére. — A Daily News úgy tudja, hogy Cronje hadserege teljesen be van kerítve, és hogy az angolok elfoglalták a Colensotól jobbra emelkedő összes dombokat, valamint a Han-gwane hegyet is, a mely ismét a búrok védővonalának egész szárnyát dominálja. — A Reuter ügynökség levelezőjének távirata szerint Rietfontein mellett is visszavonultak a búrok, míg az angolok Naauwport felé nyomolnak előre.

A közvilágítás kérdéséhez.

= Ujabb válaszok. —

Becsés lapjában szives volt L ur közleményeire adott nyilatkozatomat közzétenni, ezzel egyidejűleg L ur bizonyos kérdéseket intéz hozzám, engedje tehát meg, hogy eme kérdésekre alábbiakban anélkül, hogy L urral további polémiába bocsátkoznám, válaszoljak, tisztelettel felkérem a tekintetes Szerkesztő Urat, hogy a szóban forgó, nagy fontosságú és általános érdekű ügy tisztázása érdekében annak becsés lapja legközelebbi számában helyt adni sziveskedjék.

Ama kérdésre, hogy társulatunk mely beadványában mondotta meg, hogy mennyit számít befektetni, újból csak azt jelenthetem

ki, hogy ha nem is adott számszerint határozott összeget, de mindenesetre annak előrelátható határait megjelölte deczember 7-én kelt nyilatkozatában, ahol kimondotta, hogy a befektetési tőke 650,000 és 1,000,000 forint közti összeget fog előreláthatólag kitenni, több beadványában azonban részletesen körülírta, hogy mindazt létesíteni szándékozik, ami ahhoz, hogy a kötetlen szerződésben, illetve beadott ajánlatában magára vállalt és a város részéről kikötött, súlyos bírságok, esetleg jogvesztés egyoldalu kimondhatása által biztosított feltételek betartásához szükséges, nevezetesen hogy egy légszuszgyár, mint a villamos áramfejlesztő telep mindenkor szakadatlanul és zavartalanul üzemben tartható legyen és egy a légszusz, mint a villamos áram köz és magán célokra mindenkori kivánt mennyiségben és minőségben kifogástalanul szolgáltatható legyen. Hogy ehhez mi minden szükséges, az — miként az ajánlatban mondva van — egyrészt a városal egyetértőleg kidolgozandó és a helyi viszonyokhoz alkalmazandó részletes tervekben fog megállapítani, másrészt ha csak valami is elmaradna abból, ami a szerződési feltételek betartásához szükséges, úgy ez minden esetre csakis ajánlattevőre lehet káros következményekkel. Hogy pedig ezt a munkálatot a felszólítandó vállalkozók közül a legolcsóbb mennyiért fogja elvállalni, azt krajezárnai pontossággal megállapítani ma még, midőn még a részletes tervek sem ismeretesek, teljes lehetetlenség és ha ezt a többi ajánlattevők mégis megtették, teljesen önkényes dolgot követtek el, és szakember előtt az ilyen meghatározás nem birhat értékkel.

A mi a szabad versenyt illeti, az a másik két, kártellviszonyban levő pályázó ajánlatában ugyan szintén ki van mondva, de ki van mondva az is, hogy csakis a Ganz-féle rendszert kívánják alkalmazni. Ezen rendszerre tehát, miután szabadalmakkal van védve, más pályázó úgy sem pályázhat. Más cég tehát már csak azért sem fog pályázni a saját rendszerével, de azért sem, mert nem képzeltető, hogy valamely gyári vállalat pályázzon egy olyan társaság munkálataira, mely társaságról tudja, hogy abban egy vele concurrens gyári cég részes és így bizonyára nem fogja megengedni azt, hogy más cég nyerje el a munkálatot: így tehát a pályázat ki lehet ugyan írva, de minden esetre meddő fog maradni.

Azon kérdésre, hogy 900,000 frt építési

esetén mi lesz a részvénytőke és mi lesz az elsőbbségi részvények névértéke, válaszom a következő:

A társaságom által készpénzben befizetendő összeg	900,000 frt
ebből a társaság tulajdonában marad 6300 darab, egyenként 100 frt n. é. 6%-os elsőbbségi részvény, összesen tehát névértékű	630,000 „
a városnak ingyen átengedendő 2700 darab, egyenként 100 frt n. é. törzsrészvény, összesen	270,000 frt
az összes részvénytőke tehát szintén	900,000 frt

A mi a légszuszgyár kibővítésének tervét illeti, erre nézve bátor vagyok kijelenteni, hogy szerény nézetem szerint olyan tervező mérnök nem fog akadni az egész földkereségen, a ki megtudná tervezni valamely telepnek kibővítését, anélkül, hogy az eredeti telep illetve annak a tervezete előtte ismeretes volna. Ilyen tervvel tehát társaságom, bármennyire szeretne is szolgálni, miután ez fizikai lehetetlenség, nem teheti azt meg, de természetesen az, hogy mielőtt rendelkezésére bocsájtják a jelenlegi gázmű terveit 3 azonnal elfogja készíttetni a hozzáillesztendő kibővítés terveit.

A mi a részvények törvényes alapon álló kockázatát illeti, az népies nyelven annyit tesz, hogy legfeljebb azt veszheti el, a mennyibe neki részvényei kerültek. Miután a magyar vasúti forgalmi részvénytársaság a részvényeket ingyen ajánlja fel a városnak ennélfogva a város kockázata semmi, miután pedig a másik ajánlattevő a részvényekért 450,000 frtot kért, itt a kockázat 450,000 frt. Hogy a kettő közül melyik a nagyobb kockázat, annak fejtegetésével nem akarom a lap értelmi színvonalát leszállítani.

Végül álljon itt néhány szóval a két-féle részvénytársasági kombináció értékének összehasonlítása. 35 év múlva mindkét vállalatot a város ingyen kapja a telepet csak, hogy azon különbséggel, hogy míg a magyar vasúti forgalmi részvénytársaságtól az egész telepet ingyen kapja, addig az Augsburgi-Trust koalíciós csoporttól annak csak 55%-át kapja ingyen, a további 45%-ot pedig a város fizette meg ugyanis, — tehát azt nem a pályázó, hanem maga a város adja. Hogy itt micsoda óriási összegről van szó,

bankároknál, csak hogy a törvény oltalma alatt. Keressek magamnak? Lehetetlen. Holmi irnok legyenek? Száz frank havi fizetéssel? Nem. Megismertem a földi gyönyöröket. Talán a másvilágon újabbak várnak reám. Meg nem mérgezem magam, az marczangoló fájdalomt okoz. Golyót nem röptek az agyamba, de úgy látszik, a természet jön segítségemre. Nem tanítottak meg uszni, pompás hideg fürdőt veszek.

Pécherel e gondolatra elmosolyodott, — mint egy szerző, a kinek sikerült drámáját hatásosan befejezni.

— De utravalóra van szükségem. Minden gaz keresztény ellátja magát az Urvacsorával minden igaz párisi az utolsó csókkal.

Erre várt Pécherel, föl-alá járkálva a Saints-Péres-hidon.

Várt egy fiatal, csodaszép ismeretlen leányt, egy eszményképet, a kit feleségül vett volna — ha élni akar vala.

Egy forró esőket lopni ennek a gondviselészerű leánynak az arcáról és közvetlen utána meghalni: ez volt a vágya.

A Rue de Bac 110. számú villában egy gazdag angol lakott. Oda vonult vissza egyetlen leányával, a szép Ellennel. Kis kert sudár fákkal, zöld pázsit, melyre rigók és verebek röpdöstek, mert itt találták eddelüket

egy téli kertté alakított házikó, ez volt Sir Bronton magánya,

Miss Ellen tízenyolcz esztendősen lehetett. Mistress Morglave kíséretében gyalog jött az evangélikus kápolnából. A mistress Manchesterben született. (Scribe állásával szemben, hogy minden angol morogva születik, ki kell jelentenünk, hogy mistress Morglave csicseregve jött a világra.) Mr. Bronton becsülését kivált méltóságos modorával is magatartásával nyerte meg.

Lesütött szemmel, mint egy mozgó szobor, mereven járt, a nélkül hogy a külvilág dolgaira a legesekélyebb figyelmet fordítaná. Mellette miss Ellen ment. Csupa üdeség, mint valami elrepülni készülő pacirta.

Pécherel előtt már vagy husz leány ment el, de egyik sem közelítette meg ideálját. Látott barnákat, rőt- és gesztenyeszínű juvakat, de egyik sem volt az igazi: egyik sem lett volna képes neki az utravalót megadni. Ő szökét várt.

Két apáca haladt el mellette. Ezek szőkék voltak és szépek, miként a szerelem, de a kánzsa tiszteletet parancsolt.

Habozott és várakozott. Egyszerre egész testében megremegett.

Megpillantotta a közeledő miss Ellent. Pé-

cherel úgy érezte, hogy minden vére a szívébe tolul és halántékan lüktetnek az erek. Egyenesen a leánynak tartott, megragadta a karját, perzselő esőket nyomott az ajkára, aztán egy ugrással átszökve a hid korlátjára, a folyóba vetette magát.

Miss Ellen fölsikoltott. Nagy csödület támadt.

— Mentsétek meg! — kiáltottak mindenfelől.

Egy csónakot oldottak le a közelben veszteglő hajóról és evezve közeledtek vele...

Miss Ellen a partra sietett és könyves szemmel, háborgó szívvel tétovázott. Zavaros kiáltásokat hallott.

— Megvan!

— Megmentették!

— Meghalt!

— Nem Csak elájult.

Mrs. Morglave karján hazaindult a leány. Alig tért haza, heves láz fogta el. Mikor az apjának elmondta az esetet, halálra rémült.

Végre Ellen magához tért és hévvel kérdezte:

— Él még a merénylő?

M. Bronton nyugodtan felelte, hogy él. Egy kórházban ápolták és visszaadták az életnek.

— Nos, atyám, — mondta a leány, — vagy megölöm őt, vagy feleségül megyek hozzá.

900.000 frt

630.000

270.000 frt

900.000 frt

ésnek teremt
kijelenteni,
yan tervező
földkerék-
valamely te-
y az eredeti
előltte isma-
társaságom,
miután az
azt meg, de
ndelkezésére
veit 3 azo-
lasztendő ki-

a alapon álló
olva annyit
ti el, a men-
k. Miután a
nyitársaság a
l a városnak
semmi, miu-
a részvénye-
a kockázat
melyik a sa-
etésével nem
nalát leszá-

szóval a két-
zió értékének
mindkét va-
telepet csak-
míg a ma-
társaságtól az
ddig az Augs-
l annak csak
bi 45%-ot pe-
— tehát azt
a város adja.
gról van szó,

vére a szívébe
az erek. Egye-
ragadta a kar-
z ajkára, aztán
korlátján, a fo-

Nagy esődület

áltoztak min-

le a közelben
eledtek vele...
tett és könyes
vázott. Zavaros

aindult a leány.

a el. Mikor az
halálra rémült.

évvél kérdezte:

lelte, hogy ál-

visszaadták az

dia a leány, —
ül magyok hozzá

azt nem kell részletesen fejtegetnem, gondoljunk csak arra, hogy mivel fog a gáz és villamos mű 35 év alatt fejlődni.

A ki részvénytársasági szervezet bírálta bocsátkozik, az bizonyára tisztában lesz az ott divó kifejezések fogalmával és úgy tadni fogja azt is, hogy „tisztá haszon” alatt azt a hasznot értik, mely a „leírások” után fenmarad. „Leírni” pedig minden részvény-társaságnak kell, melynek egész vagyona befektetésekből áll és mely vagy 35 év múlva megszűnik létezni. Hisz voltaképp magát a részvényt is úgy tekinthetjük, mint adóssági kötelezvényt, melynél a részvény-társaság az adós és a részvényes a hitelező. Ezen hitelezeti összegnek tehát nemcsak a kamatját, hanem magát a tőkét idő folytán vissza kell téríteni. Az pedig már most teljesen közömbös, hogy ezen visszatérítés az által történik e, hogy a részvények fokozatosan kisoroltnak, vagy pedig az által, hogy bizonyos összeg különféle értékesítési és egyéb alapokban helyeztetik el, vagy pedig leíratták. Tehát amit mi kisorolás által akarunk megtenni, a másik kombináció szerint alapított társaság is megtenne, csak más címen és így a tisztá haszon itt se nagyobb, mint ott. Az azonban lényeges különbség a kettő között, — hogy nálunk a tőketörlesztés módja meg van határozva, ott pedig szabadon van hagyva és függ a majoritásnak, a mely nem a város lesz, kényekedvőtől, úgy, hogy ezen különféle alapok esetleg nagy részét absorbeálhatják a bruttó bevételeknek: már pedig ezen alapokat a város soha fogja elnyerni, miután az ajánlat szerint 35 év múlva nem a társaság vagyontát kapja ingyen — hanem tisztán a telepet.

Ellenben a Forgalmi javaslat szerint létesítendő társaság világosan kimondja, „hogy 35 év az összes élvezeti jegyek érvényüket veszti és a társaság egész vagyona a törzsrészvényekre illetve azok tulajdonosára száll át.” Ha tehát a forgalmi társasága is létesítene ilyen alapokat és ezeket jobban találná a kellelénél, akkor ezen alapok a szerződési idő lejártával teljes összegükben a város birtokába mennek át. Hasonlóképpen a város birtokába mennek a meglevő esetleges anyagkészletek, követelések és minden egyéb hábar nem szorosan a vállalat felszereléséhez tartozó és értéket képviselő tárgyak. De ezen felül még a Forgalmi által létesítendő társaságnál csak 70% át kell a tőkének törleszteni, miután a 30% törzsrészvény nem értékelenedik el, míg a másik társaságnál a rész-

vénytőke teljes 100 százalékát kell törleszteni. A tisztá haszonnak tehát mindkét társulatra egyenlő alkalmazása mellett nézzük, hogyan fog alakulni a valóságos tisztá haszon. Feltéve azt, hogy a befektetési tőke 900.000 frt és a tisztá haszon 40.000 frt. Ez esetben a Forgalmi társaságnál a vállalat 10-ik évében 3900 frt tisztá részesedést kap a város, a 20-ik évben ugyanily haszon mellett 6140 frt, a másik társaságnál azonban a városra jut 44%-a a tisztá haszonnak, vagyis 18000 frt. Amde a város részvényeiért 450.000 frt készpénzt adott, amely pénzért — mint-hogy kölcsön alakjában kell felvennie — legalább is 5 1/2% kamatot kell fizetnie, ami évente 24475 frtot tesz ki. Ha ebből levonjuk az élvezett tisztá hasznot marad 6475 frt hiány, mint a város eme vállalatban való részesedésének eredménye. Vagy vegyünk egy másik esetet. Tegyük fel, hogy ugyanily tőke mellett a tisztá haszon 60.000 frtot tesz ki. Ekkor a Forgalmi társaságtól a város kap a 10-ik évben 9909 frtot, a 20-ik évben 13140 frtot; a másik társaságtól kap ugyan ez esetben 47000 frtot, de ha ebből ismét levonjuk a kamatot, akkor mint tutajdonképeni eredmény csak 2525 frt marad.

Ezen néhány példából is világos, hogy az esethen, ha a város magára veszi azt a kockázatot, hogy a 450000 frtot a vállalatba befekteti, ezen összeget egészen vagy részben el is vesztheti, vagyis a két részvény-társasági kombináció közül a Trusté nemcsak hogy nem jobb, hanem határozottan sokkal rosszabb a Forgalmi által ajánlatba hozott megoldásnál, mert míg ez utóbbinál — mint fentebb eklatánsan bebizonyítottuk — a város a részvények átvitelével absolute semmi kockázatot sem vállal magára, addig a Trust állásponjtjának elfogadása által azon állandó veszélynek tenné ki magát, hogy a város készpénzben befizetett tőkét elveszti, vagy többet kell kifizetni évente kamatra, mint amennyi haszonban részvényei után részesül.

Maradtam a tek. Szerkesztő urnak kitűnő tisztelettel.

Budapest, 1900. február 16.

Wolf Sándor.

a „Magyar vasuti forgalmi r. t.” főmérnöke.

— Válasz. —

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy hivatkozással folyó hó 14 én kelt kiadásában tett nyilatkozatára, mely szerint a közvilágítás kérdésére szívesen bocsájta rendelkezésre b. lapját további véleménynyilvánításoknak, a következő sorok közlésére fölkérjem:

Ma b. lapjában Wolf ur, L. ur által korábban felvetett kérdésekre válaszolva, különféle felvilágosításokkal szolgált, melyek azonban egytől-egyig mindenre inkább alkalmasak, — mint semhogy ezen czélnak feleljenek meg; s miután nagyon kívánatos, hogy a nagy közönség ezen ügyben, mint az többször már föl lett említve, tájékozást nyerjen, jónak látom, ezen különféle felvilágosításokat egy kissé vegyelemezni. — Az ajánlatok elbírálásánál t. i. nemcsak az árak jönnek tekintetbe, hanem miután a város mindkét ajánlattevő szerint a tisztá haszonban részesedéssel is bír, igen fontos az alakítandó részvénytársaságnak maximális tőkét is pontosan megismerni. — Ezen összegnek már előzetes meghatározása már azért is fontos, mert ez a szerződési tervezet szerint a megváltás alapját fogja képezni.

A „forgalmi” ajánlatánál, különösen pedig még nagyobb fontossággal bír a tőkének előzetes megállapítása, mert újabb ajánlata szerint az árakat nem a fogyasztáshoz mérten hanem az előbbi vagylagos ajánlata szerint csak akkor szállítaná le, ha az elsőbbségi részvények 3 éven keresztül 9%-ot jövedelmeznenek s másrészt pedig már kezdetben felemeli az egység árakat, ha az elsőbbségi

részvények a 6% ot el nem érik, a mi is a „forgalmi” gázárainál bizosra kell vennünk.

Fontossággal bír még a különösen „forgalmi” ajánlatánál a részvénytőkének előzetes megállapítása azért is, mert azt határozottan állítjuk, ha a város véletlenül a „forgalmi”-val szerződne, akkor csak az első tőke után kapná meg a 30%-ot, törzsrészvényekben s ez esetben, miután mint a „forgalmi” mondja, ha a gázgyár nagyobb javításokat, nem igényel s a villamos művet az ő tervezete szerint felépíti, mely szerint a külvárosban vezetőket nem létesít, úgy egészen világos, hogy az általa az ily esetre 650.000 frtban, megállapított, tőke után kapja csak a város a 30%-ot, a viczinálisaktól s kellő hírnéven ismeretes ugynevezett törzsrészvényekben, — és pedig 195.000 forint névértékben.

S ezen a mint látjuk, a város és közönség érdekét oly közel érintő s az ajánlatnak egy fontos tényezőjét képező pontra vonatkozólag, a többszöri felszólításoknak s utólagos tárgyalásoknak dacára, választ sem a „forgalmi”-tól, sem pedig Wolf urtól nem lehet kapni. A kérdés ez: „Meghagyja-e a gázgyárat jelenlegi állapotában, vagy szándékozik-e ezt kiépíteni és hogyan? — mert nem lenne nehéz megfejteni, ha egyszer tudvalevő dolog, hogy a gázgyár fejlesztő képessége 800.000 m³ évi termeléssel tetőpontját elérte, milyen készülékekkel szükséges azt ellátni, hogy az 1.200.000 m³ termelést elérje; —

Ehhez sem világhírű mérnök, sem más nem szükséges, csak egyszerűen egy ahhoz értő gyártól egy költségvetést kérni, mennyibe fog kerülni, a gázgyárnak ilyen bővítése.

Vegyelemezük egy kissé tovább: Wolf ur azt állítja, hogy a város a későbbi években midőn az ösztökének 2%-ka évente ki lesz sorolva s mindég több törzsrészvény keletkezik, a város birtokában levő törzsrészvények mindinkább többet fognak jövedelmezni; azonban óvatosságból elfelejtette Wolf ur azt, — hogy bár szándéka ellen volna a gázgyárat egyáltalában kibővíteni, inkább javítani, annak szüksége mégis csak be fog állani, hogy a mű termelőképesége emeltesék s így ki nem mondotta, hogy egy évtizeden belül a tőkét fokozatosan föl kell emelni és 6—700.000 frt magasságban elsőbbségi részvényeket kibocsátani s ezután úgy áll ezen csodadolog. — hogy nem 130.000 frttal kevesebb elsőbbségi részvény lesz forgalomban, hanem 5—600.000 frttal több, s ezen szép viszony meg fog maradni az egész szerződési időtartam alatt és sajnájuk a város azon polgárát, ki azon híszemben él, hogy ezen viczinális gázvillany törzsrészvények után jövedelmet fog látni, nem javítaná ezen helyzetet még azon körülmény sem, ha Wolf ur azt állítaná, hogy egy szerre két tőkét neveztek meg, t. i. 660.000 és 1.000.000 frtot is; a milliót akkor, „ha a viszonyok kedvezőtlenül alakulnak, — mert a város akkor is csak az első tőkéből kapná a törzsrészvényeket s akkor is csak folytonos tőkefelelés következnék be.

A „forgalmi” ajánlatánál különösen fontos a tőkének megállapítása még azért is, — mert ennek alapját pályázat után létesített befektetések fogják képezni, mire elégséges, hogy 2 válaikozó legyen felszólítva s a két ajánlattevő a „forgalomnak” jó barátja is lehet, míg a Ganz & Társa ajánlatában, minden hol nyilvános pályázatról van szó.

Ezért meg kell jegyeznünk, hogy a bizottság igen helyesen járt el, midőn erre a pontra oly nagy súlyt fektetett, mely a várost a vállalkozónak 35 évre egyszerűen kiszolgáltatná azáltal, hogy a megváltást még 20 év után is lehetetlenné tenné s épen ezen fontos pontra vonatkozólag a Ganz & Társa ajánlatában minden tekintetben világosan és részletesen megmondta, mit fog befektetni és hogy a nyilvános pályázat után létesített befektetések fogják a tőke alapját képezni s ezenkívül biztosította még azt is, hogy a megadott maximumot csakis az ő terhére fogja esetleg tullepni.

A mi pedig Wolf urnak a többek közt azon valótlan állítását illeti, hogy a Trust

Anrelien Scholl.

csak is a Ganz féle rendszert fogja alkalmazni, úgy ez az egész Európában, Amerikában, Ázsiában, Afrikában és Ausztráliában, ezen világhírű cégnek dicsőségére legyen mondva, akadályt sehol sem képzett; azonban Trust határozottan kimondta ajánlatában, hogy a városi tanács kívánságára nem ragaszkodik egy bizonyos rendszerhez.

Azt már elhisszük azonban Wolf urnak, hogy kellemetlen ő rá nevezte, hogy a Ziperoszky Dery Blahy-féle világhírű villamvilágító rendszer s ép úgy a Nernst-féle lámpa szabadalmi is egyedül csak Ganznak vannak biztosítva.

Wolf urnak többszöri kijelentésére, — hogy a város kezében a többség nem lévén még akkor sem, ha az optiót gyakorolja, — csak az a megjegyzésünk van, hogy ez kizárólag a bizalom kérdése, a fő az, hogy a város tudja, ki lesz s ki marad a társa, — mert akármilyen részvény: vásárol is a publikum, mindig egy többségnek kell a közgyűlésen lenni s Wolf ur elvei szerint, a közönségnek részvényt csak akkor szabadna vásárolni, ha legalább is a többséget veszi meg. Az igaz, hogy társ mindenkivel lenni, a város részére nem feltétlenül ajánlatos. Külömben is, a mint láttuk, daczára a törzsrészvények, a forgalmi ajánlata szerint, a város többséghez soha sem juthatna.

A mi most már Wolf ur azon számításai illeti, hogy milyen jövedelme maradt a városnak a törzsrészvényekből, ha a vállalat évek multán anyit és anyit jövedelmez, miután e tervre vonatkozólag csak feltevésekről beszél s miután ennek folytán elfelejtette azt, hogy a későbbi kibővítésekre százszázalékos fordítatni s elfelejtette azt is, hogy miután 2 százaléka az osztókének kisorsosolásra felhasználatik, az osztókének 8 százalékos nyereségénél sem kap a város valami jövedelmet, különben erre vonatkozólag halljuk csak a város által kiküldött bizottságnak a véleményét, mely mindenestre ezen szám-elferdítéseket kellő és jól megérdemelt világitásban fogja részesíteni,

No most már a tegnapi esik légfontosabb részével kell foglalkoznunk s itt nem zárjuk be Wolf ur válaszáat és engedje meg hogy mi őt egy kissé felvilágosítsuk.

Ó ugyan azt mondja, hogy az a ki a részvénytársaság szrzvezet birálatába bocsát-kozik, az bizonyára tisztában lesz az ott író kifejezések forgalmával s úgy tudni fogja azt is, hogy a tiszta haszon alitt azt értik, a mi a leírások után maradt s daczára ezen philosophikus megjegyzésenek Wolf ur a következőket írja!

Végül álljon itt néhány szóval a kétféle részvénytársasági kombináció értékének összehasonlítása: "35 év mulva mindkét vállaltól a város ingyen kapja a telepet, csak hogy azon különbséggel, hogy míg a vasuti forgalmi részvénytársaságtól az egész telepet ingyen kapja, addig az Augsburgi Trust koalíciós csoporttól annak csak 55%-át kapja ingyen, a további 45%-ot pedig a város fizeti meg ugyanis, — tehát azt nem a pályázó, hanem maga város adja. Hogy itt micsoda óriási összegekről van szó, azt nem kell részletesen fejtegetnem, gondoljunk csak arra, hogy mivé fog a gáz és villamos mü 35 év alatt fejlődni.

Tehát legelőször is látjuk, Wolf ur, a hol neki szüksége van, beismeri azt, hogy később óriási befektetések válnak szükségessé, a mi mi előbb az ő terhére fejtegettünk. Ami pedig azon megjegyzését illeti, hogy a város nem az egész telepet kapná 35 év mulva ingyen a Ganztól, nem hisszük hogy ezen vakmerő elferdítése szándékosan történt volna, hanem inkább, hogy Wolf ur ezikkezése által már nem látja tisztán a helyzetét s azért tudja meg, hogy a Trust teljesen ingyen adja át a városnak 35 év mulva az egész üzletet 2) a város, ha az egész optiót gyakorolta is, a legcsekélyebb törlesztési hányadnak a mérlegbe való beállítása ál 35 év mulva a részvénytársaság felosztása esetében nemcsak 100 frt készpénzt fog visszkapni minden részvény után, tehát visszkapja a kiadott 405000

frt. mely neki dus jövedelmet hajtott készpénzben hiany nélkül, hanem tulajdonába fog jönni az összes megtakarított vagyon azon részének, a mely a 45 százaléknak arányában ő reá fog esni.

Ujjonnan ismételjük, hogy a bizottság többsége helyesen járt el, hogy nem egyalapból kiindulva, hanem a városra oly fontos ügyet az összfeltételek alapján bírálta meg és tekintetbe vette az optiónak értékét is, mely a város és lakosságának minden kockázat nélkül, egy igen értékes jogot biztosít.

Egy szakember.

NAPI HIREK.

Debrecen, február 21

— **Stefánia fő hercegnő esküvője.** Az utóbbi időben különböző hírek keltek szárnyra arról, hol fogja Stefánia özvegy trónörökösné, mint gróf L ó n y a y n é a nyarat tölteni. Hol az egyik, hol a m á s i k k a s t é l y r a fogták reá, hogy azt az özvegy trónörökösné nyári tartózkodása céljára meg akarják vásárolni. Mint értesülünk egyedül való az, hogy gróf Lónyay erre a célra Zichy grófnőnek kalksbergi villáját a május elsejétől novemberig terjedő időre bérbe vette. Ma már csak az képezi kérdés tárgyát, hogy ezt a villát a nyári tartózkodásra egyuttal meg is vegyék-e.

— **Személyi hir.** Csiky Lajos akadémiai igazgató, lapunk nagyrabecsült jeles tollu vezérezik iró munkatársa tegnap Kolozsvárra utazott Csiky Lajost nagy gyász érte, egyik testvére hunyt el Kolozsvárt s az ő temetésre utazott el. Távollétében Erdős József dr. a theologia dékánja tölti be az akadémiai igazgató tisztét.

— **A bűnügyi osztály munkája.** A bűnügyi osztály szervezésekor kíváncsian nézett mindenki az új osztály működése elé. Vajjon hogy és mennyit fog az dolgozni? Most előtünk áll a múlt hónapról szóló statisztika, melyet V é g h Gyula h. főkapitány ma terjesztett föl Simonffy Imre kir. tan. polgármesterhez. Érdekes adatot közlünk belőle, mely világosan igazolja, hogy mily óriási munkát végeznek a bűnügyi osztálynál. A jelentés szerint január hónapban a bűnügyi osztály elé került 60 bűnügy és 264 kihágási eset, Nagy szám, mely még nagyobbá válik akkor, ha egy kis összehasonlítást teszünk tavaly december havi működésével a 4 kerületnek, a mikor t. i. a bűnügyi osztály még nem lévén felállítva, a bűnügyeket és kihágási eseteket a n é g y k e r ü l e t i n t é z t e el. Az akkori jelentések szerint december hónapban a négy kerületnél összesen 24 bűnügy és összesen 60 kihágási eset fordult elő. Most pedig maga a bűnügyi osztály 60 bűnügyet és 264 kihágási esetet kapott. A különbséget mindenki láthatja s következtet- bet arra a serény munkára, mely a bűnügyi osztálynál folyik.

— **Vaságyakat a rendőröknek.** Többféle kifogás merült föl ujjonnan a központi rendőrség legénységei szobájában levő ágyak ellen. V é g h Gyula h. főkapitány a bűnügyi osztály főnöke most úgy akar segíteni a dolgon, hogy a rendőrök számára új vaságyakat kér a tanácstól. E tárgyban ma már előterjesztést is tett a tanácshoz, melynek valószínűleg meg is lesz a kívánt eredménye.

— **A színház csatornája.** A színház eső viz levezető csatornája siralmas állapotba ke-

rültek. A bádög esővek több helyen kilyukadtak s a hó meg eső viz bőségesen locsolta az új külső fal festést, tönkro téve azt egészen a csatornához közel eső r é s z e n a mérnöki hivatal ezuttal elég korán észravezte a dolgot s ma már hozzáfogtak a csövek javításához. Hatalmas lábtókat támasztottak a színház falához s a rossz csöveket ujakkal cserélik föl. Azután valószínűleg a festést is kijavítják.

— **Szemle a Vilmos huszárok felett.** Gróf P a a r Ede altábornagy, lovassági felügyelő, ő Felsége szárnysegédjének testvérébátyja, tegnap este Miskolcra városba érkezett, hogy a Vilmos huszárok felett szemlét tartson. Ugyancsak este jött Nagyváradról Rieger Emil lovassági tábornok, hogy jelen legyen a 7 es huszárok fölöt tarianőszemlén.

— **Az ev. ref. egyetemes konvent** ez évi rendes ülését április 24 ére hivta össze Budapestre K u n Bertalan püspök egyházi elnök és T i s z a Kálmán egyházkerületi főgondnok, a konvent világi elnöke. A konventre Debreczenből K i s s Áron ev. ref. püspökön és gr. D é g e n f e l d József főgondnokon kívül többen fognak Budapestre utazni.

— **A kereskedelmi csarnok estélye.** A debreczeni kereskedelmi csarnok jövő hó 1 én csütörtökön helyiségében estélyt rendez. Az estélyen közreműködnek B e c k Vilmos a m. kir. opera tagja, B e c k Vilmosné szíj K e r t é s z Ella és S á r o s i Paula szintársulatunk énekesnője. A fényesnek ígérkező hangverseny iránt nagy az érdeklődés.

— **Bajok a kórháznál.** A kórházi igazgató főorvos jelentését tárgyalta tegnap d. u. a kórházi bizottság. A jelentést tudomásul vették, de a bizottság a jelentésben foglalt kórházi bajokkal külön is foglalkozott. A kórház pénzügyaival foglalkozik első sorban is a jelentés. Siralmasnak mondja a kórház pénzügyait. A kórház 60.000 koronával van hátralékban. A betegsegélyző egyesület 12.000 koronával tartozik s nem fizet. A ker. betegsegélyző pénztárra nézve azt határozta a bizottság, hogy a tanács írjon fel a belügy-miniszterhez, hogy intézkedjék az összeg megtérítése iránt, vagy pedig térítse meg a összeget. Másik főbaj, mit a jelentés kiemel, a kórház szűk voltárayonlatkozik. Különösen a sebészeti osztály 35 betegre van berendezve s a múlt évben megtörtént az, hogy 75 beteg volt. Az igazgató javasolja, hogy a szemészeti osztálynak építsenek külön helyet s a szemészeti osztály helyét, melyet a sebészeti osztálytól vettek el, adják vissza, így legalább 2—3 évre segítve van a bajon. A főmérnököt s a főorvost már megbízták régebben, hogy erre nézve tegyenek jelentést s most ismét felhívják ezekre a főmérnök s a főorvos figyelmét s hogy sürgősen tegyenek jelentést, hogy mielőbb segítsenek a vizsás helyzetben.

— **Munkás közvetítés.** A munkás közvetítés áldásos eszméje, mely a munkanélküli nyomorgó nép körében felvetődő téves eszméket és irányzatokat van hivatta gyors segélylyel ellensúlyozni, kezd már a gyakorlatban is mindinkább inkább tért hódítani. Ma egy átirat érkezett Csongrád megye alispánjától Debreczen városához, melyben felhívja a tanács figyelmét arra, hogy 500 mindszeinti földmunkás hajlandó azonnal munkába állani bárhol. A mindszeintiek jó munkások, becsületes emberek s bizonyára többet fognak közülök Debreczenben munkához jutni.

— A kolozsvári diák sztrájk javában tart. A tanítóképezdészek, bár a tanfelügyelő békíteni akarta őket kijelentették, hogy addig míg az igazgatót el nem távolítják, nem mennek vissza az intézetbe. Az ifjuság tegnap este gyűlést tartott, mely után szép esőndben eloszlott, sokan rokoniknál, jó ismerőseiknél töltötték az éjlet. A legtöbben, mintegy negyvenen, a k-magyar utcában levő etternátusban húzódtak meg s ott virasztottak. S bármennyire is sanyaru a helyzetük, elvannak határozva, továbbra is ellentállani, de addig be nem mennek az internátusba, míg Orbokot el nem távolítják az intézet éléről.

A jövő az ifjakra nézve ma még egészen bizonytalan. A tanfelügyelő azt reméli, hogy rövid időn belül az ifjak vissza térnek s a törvényes állapotban belül a sérelmek orvosoltnak fognak.

Lehetséges azonban az is, hogy szétoszlanak s ez esetben ez az év a tanító képzésben szünetelni fog. A jövő tanévben azután, a rendes oktatás ismét kezdetét veszi.

— **Megőrült munkafelügyelő.** — Tegnap este a rendőrség egy közveszélyes őrültet szállított ki a kórházba. A szerencsétlen élőhalott Mayer Izsák a ki egyik debreczei építész-mérnök, mint munkafelügyelő volt alkalmazásban. Mayer Izsák tegnap még munkában volt, délután rosszul lett éseste felé az őrütség teljesen kitört rajta. Dühöngeni kezdett. kést ragadot s mindenkit megölésével fenyegetett. Környezte csak nagynehezen tudta a dühöngő őrültet ártalmatlanná tenni.

— **Nem vállal felelősséget a szerk. A.** „Mohács és Vidék”-nek legutóbbi számában olvassuk: „Nyiltér. Kleiko Scheg Elysee a legjobb pezsgő. Ezen rovatalatt közölte kért felelősséget nem vállal szerk.” Ez aztán reklám. A hirdető azt írja hogy pezsgője a legjobb pezsgő s a szerk. hevenyében oda írja, hogy nem vállal érte felelősséget. De ugy kel neki miért nem küld be vagy 50 palackot mutatványul, hogy a pezsgő megizlése után felelősséget vállalna a szerk.

— **Svihak czég.** A belügyminisztertől ma egy leirat érkezett Debreczen városához. Azt adja tudtul, hogy Szerbiában van egy üveggyár, a Jankovics Nakó és fia czég gyára, melyben kizárólag magyar munkások dolgoztak. A czég újabb időben a szélhámossághoz folyamodott s még munkásait sem fizette, úgy hogy azokat az ügyvivőség költéségén kellett haza szállítani. Ezt a czéget leplezi le a leirat és egyuttal tudtul adja azt is, hogy nem ajánlatos a magyar munkásoknak Szerbiába menni, mivel ott napirenden vannak az ilyesféle dolgok. — Egy szóval a kis Szerbia kezd mindinkább szomorú hírnévre szert tenni, most már a munkásoknak is kerülniök kell!

— **Drágább a papír.** Ez ugyan az ujságírókat jobban érdekli mint az olvasókat mivel hogy egy közülök több papirt nyúl el mint tíz olvasó, még is a papír fogyasztónagy közönségnek is tudomására hozzuk, hogy ezentul drágább lesz a papír. A budapesti kereskedelmi csarnok papír osztálya körlevelet bocsátott ki, melyben kiváló udvariassággal adja tudtul, hogy az összes budapesti papirkereskedők — kikhez ezuttal sziveségből a bécsi esek — utánok a vidékiek is csatlakoznak, most

tantól kezdve felemelik a papír árát. Hát emeljék, rajtuk áll, nem első és nem utolsó az áremelésben, de nekünk úgy tetszik, hogy minden ilyen áremeléssel az ember ára esőkke! Pedig nem ártana, már egyszer az ember árát fölemelni!

— **A nagyhatalmak a háborúról.** Pál ur és Ferkó az én unokaöcsém. Olyan kicsik, olyan aprók, hogy alig látszanak ki a földből, Pál ur már a második elemi osztályba jár, Ferkó pedig az ovodába járás ellen szokott tiltakozni. Huz hozzám a fiu. Tegnap mikor az utolsó sort is leírtam, haza megyek s végig heverve a diványon néztem a szőnyegen játszó két gyereket. Egyszer csak megszólal Pál ur.

— Feri, tudod-e hogy most háború van?

— Hol? — kérdé tágranyitot szemekkel Ferkó.

— Afrikában. Az angolok és a burok harcolnak egymással.

— Ezt én nem is tudtam, felelte csudálkozva Ferencz ur.

Ismét elhallgattak és gondolatokba mélyedve ültek a szőnyegen.

Ujra megszólal Pál ur.

— Mondd, Feri te melyikkel tartasz? Az angolokkal vagy a burokkal?

Ferkó összeráncolta a homlokát és elkezdett töprengeni. Mert bizony nem is olyan csekélység az, hogy ő melyiknek fogja pártját. Az fog bizonyosan győzni. Végre dülőre jutott. Kidülesztette a mellét és így felelt:

— Én a magyarokkal tartok!

— **Mulató cseléd.** Jó természetű leányzó a Fehér Mari. Szeret mulatni, dalolni táncolni. Mikor kikapja a bérét, mert hogy foglalkozására nézve szobaleány őnagysága, ott hagyja a gazdája házáts egész éjszakán át lumpol a korosmákban és kávéházakban. Tegnap is egy kis pénzre tett szert Mária s ott hagyva a törölő ruhát és poroló pálcát, — ünneplőbe csapta magát s beült egy korosmába. Javában idogált ott, mikor egyszer csak cigány is került. Ekkor lett még csak Marinak jó kedve.

— Huzzátok fiuk! Azt a szomorut! . . .

Ezuttal azonban rajtavesztett Mari a lumpolásán. Mert a gazdája észrevette s a szőkésért a rendőrség megbünteti.

Mulatság.

Farsangi naptár.

Február 24-én. A függetlenségi párt bálja „Bika” szállóban.

Márczius 3-án. Kereskedő ifjak bálja a „Bika” szállóban.

Márczius 15-én. Az 1848/49-es honvédek Korona vendéglőben.

Márczius 15-én. A Petőfi-dalkör ünnepélye „A Bikaszálló” disztermében.

— **A debreczeni 1849 honvédegylet bálja.** A mint értesülünk az 1849 honvédegylet márczius hó 15-én tartja még szokásos évi egyetlen táncmulatságát, melynek jó védelme agg honvédeinknek felszegélyezésére for-

dítatik. Felkérte az elnökség átirathat a debreczeni dalegyletet, hogy ezen az estélyen pár hazafias dal felolvasásával az est fényét emelni s az anyagi sikert előmozdítani sziveskednék. Kétség sem fér hozzá, hogy a dalegylet ezen felhívásnak készséggel eleget is teend. A debreczeni dalegylet minden nemes és emberbaráti ügy előmozdításában zászlóvivő s csak dicséretére válik, ha az anyagisiker előmozdítására öreg honvédeinknek érdekében igyekszik. Követésre méltó például jár elől a dalegylet s városunk közönsége által is figyelembe volnának veendő szabadság harcunknak még életben levő dicső alakjai s ezen az estén találkozni kellene ott városunk nagy közönségének, hogy jelét adja a nagy idők eseményei iránt élő hazafias érzületének.

Hisszük, hogy ebbeli felhívásunk nem lesz a pusztában elkiáltott szó.

— **Érdekes bál** lesz szombaton a »Korona» nagytermében. a mely ez alkalomra külön dísz fog ölteui. — A m. á. v. alkalmazottai egy jótékony egyesületet alakított mely az özvegyek és árvák segélyezését célozza s a melynek már is több mint fél ezer tagja van. Ez az egyesület rendez szombaton bált. két korona belépti díj mellett a mi nagyon kedélyesnek ígérkezik. A rendezőség sok meglepetésben fogja részesíteni a közönséget s a ki e jótékony czélu egyesület bálján megjelenik, az bizonyosan pompásan fog mulatni.

Színház.

HETI MUSOR.

Szerda, február 21-én bérlet 120 szám „C” Az állatszelidítő nő. Vigjáték 3 felvonásban.

Csütörtök, február 22-én bérlet 121 szám „A” Brankovics György Szomorujáték 5 felvonásban.

Péntek, február 22-án bérlet 122 szám „B” ujdonságul először: Nino n. Opera 2 felvonásban. Ezt megelőzi mint ujdonság; A királyné apródja. Vigjáték 1 felvonásban.

Szombat, február 24-én bérlet 123 szám „C” másodsor: Ugyanaz.

Vasárnap, február 25-én két előadás: délután félhelyárakkal: A kis lord. Énekes vigjáték 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor bérletszünetben A virágcsata.

* **Küzdelem a létért.** Szép ház előtt adták tegnap Dandetnek ezt a régi darabját. A főszerepet Komjáthy vitte, kit elismerés illett a tegnapi alakításáért, bár a világi könnyedségét nem vettük benne észre. Komjáthy-né a hercegnő szerepében művészi, Fáy Flóra, Halmi Margit, Szabó Irma és Kiss Irén jók voltak. Fáy Flóra egy nagyon szép virágállványt tapsolt, s a közönség percekig tartó tapssal tüntetett kedvelt művésznője mellett. Feltűnést keltettek a fényes toilletok. A férfiak közül Komjáthy, után Barthát kell említenünk, ki nemes hévvel játszotta meg szerepét, jók voltak Tanay, Szacsavay, Tóth Elek és Szathmáry, Tóth Elek a harmadik felvonásban valami izléstelen és kopott egyenruhában jelent meg, egy estélyen. Csiga háznője a nem neki való szerepet egészen eljájtotta.

Különfélék.**Tavas volt . . .**

Tavas volt . . . virágzó fák alatt,
Akácillattól lett ittas a lelkem.
Tavas volt, mikor kinyillott
Az én szerelmem!

Tavas volt . . . s nincs azóta nyugalom
Naopalom — álom, éjjelem — ébrenlét.
Minden gondolatom egyegy
Sóhajtás feléd.

Tavas volt . . . zerd tél lett azóta.
Felhők borítják az éttető napot,
De én érzem, — most is érzem
Az akác illatot.

P. M.

+ Egy magyar vitorlás hajótörése. Amagyar vitorlás flotta évről-évre rohamosan esőkken. Tavaly öt hatalmas három-árbozcossal és négy kisebb vitorlással lett kevesebb, az új esztendőben pedig ismét egy szép hajóval csökkent a létszám. Toulonból ugyanis azt jelentik, hogy az «Uros» nevű fiumei magyar három árbozcos Toulon közelében Pongueroles sziget mellett tegnapi éjjel hajótörést szenvedett. A hajó legénysége megmenekült és az áruakomány egy részét is meg mentették. Az Uros vitorlást 1874-ben Lussinpiccolóban építették és 515 tonnatartalommal bírt. Tulajdonosa, Andrianich, az új esztendőben javíttatta ki és január 15-én indította utnak Fiuméből Marseillebe.

+ Lukheni szomszédja. Genfből jelentik hogy abból a fegyházhól, a melyben Lucheni Erzsébet magyar királyné gyilkosa van elzárva, az éjjel megszökött egy fegyencz. Goc a neve és czellája éppen a Luccheni czellája mellett volt. Még jó, hogy Luccheni szigoruan őrzik, különben magával vitte volna szabaduló útjára Goc, a ki mint kiderült, egy görög ember segítségével oidot kereket.

+ A bukaresti politikai gyilkosság. A nagy feltűnést keltett politikai gyilkosságról a következőket írják Bukarestből: Sok sikertelen kísérlet után végre sikerült Fitovszky gyilkosát, Boice Rieffot vallomásra bírni. Boice beismerte, hogy a zsófiaí és ochridai titkos bizottságokkal összeköttetésben állott úgy szintén a többi bulgáriai és macedonai bizottságokkal is. Bukarestben a szigorú felügyelet miatt ily titkos bizottságok csak ritkán fordulnak elő. Fitovszkynak sikerült egy ochridai és utánna több más bizottságba bejutni. E bizottságok számos tagját elárulták a török hatóságoknak, minek következtében több bizottsági tagok letartóztatottak. Ezekről többé mitsem lehetett hallani. A bizottságokban árulókra gyanakodtak és a gyanu csakhamar Fitovszkyra hárult kinek halálát elhatározták. De ez megsejtette a veszedelmet és eltűnt. Boice és négy társa volt megbízva, hogy Fitovszkyt megöljék. bárhol találják is. A meg bizzottak sok várost bejártak, de híjába keresték a halálnak szánt árulót. Végre Réscina helységben véletlenül megtudták, hogy a keresett ember

Bukarestben van. Itt érte el Fitovszkyt végzete. Boice ugyanis rábeszélte Trifanovot, hogy az áldozatot azzal jelölje meg neki, hogy a meghatározott nap estélyén karonfogvást megy vele. Trifanov engedett a kívánságnak és a gyilkosság megtörtént. Trifanov eleinte azt állította, hogy Fitovszky a fejszeapás következtében hangtalanul összeesett. Boice azonban azt vallja, hogy a meggyilkolt a csapásra feljajdult. mire Trifanov elbocsátotta az áldozatot, ki az utca kövezetére rogyott. Boice erre még egy csapást mért rá és megvizsgálta, hogy haláláról meggyőződjék. Az áldozat zsebeit már

nem volt ideje kikutatni, mert lépéseket hallott közeledni, mire megszökött.

+ Hir Andrééről. A »Berliner Localanzeiger« Stockholmból a következő táviratot kapta: Egy újabb André-hir érkezett ide Londonon át Ottavából (Kanadában). Eszerint az elmúlt év októberében több eszkimó járt itt, a kik azt mesélték, hogy Grönlandban két fehér ember szállt le az égből a legutóbbi tavasszal. Az eszkimók meg ölték őket.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság. VIII-ik évi rendes közgyűlését

1900. évi február hó 25-en, délelőtt 10 órakor tartja meg Debreczenben a Kereskedőtársulat háza dísztermében,

melyre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok értelmében a közgyűlésen jogaikat csak úgy gyakorolhatják, ha részvényeiket a közgyűlés előtt legalább három nappal a társulat pénztáránál, vagy Budapesten a magyar ipar és kereskedelmi banknál leteszik.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése a lefolyt 1899. évi üzletről.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése ennek kapcsán.
 3. Határozathozatal a múlt évi nyereség felosztására és az igazgatóság e tárgybani indítványára vonatkozólag.
 4. A Határozathozattal a felmentvény megadása tárgyában.
 5. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépett 2 igazgatósági tag helyének 3 évre leendő betöltése.
 6. Egy felügyelő-bizottsági póttag s esetleg egy felügyelő bizottsági rendes tag választása 2 évre.
 7. Az igazgató tanácsból sorrend szerint kilépett 6 tag helyének 3 évre, esetleg az igazgatóságba vagy felügyelő bizottságba beválasztandó egy tanács tag helyének egy évre leendő betöltése.
- Debreczenben, 1900. évi február 8-án tartott ülésünkből.

Az igazgatóság

Jegyzet: Az évi mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt a társulat irodájában a részvényesek rendelkezésére áll.

A DEBRECZENI HELYI-VASUT részvény-társaság
folyó 1900 év márczius hó 11-én délelőtt 10 órakor a kereskedelmi
akadémia tanácstermében tartja

XIII-ik rendes évi közgyűlését

melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

T á r g y :

- I. Az igazgatóságnak 1899. évről szóló üzleti jelentése, ugy szinte erre vonatkozólag a felügyelő bizottságnak jelentése.
- II. Az 1899. évi mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
- III. Az osztalék meghatározása.
- IV. Az alapszabályok 41 § a értelmében három kilépett igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.

Az igazgatóság.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott íveket,
ÉT-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMŰVEKET
arany, ezüst és színyomatban;

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközölhetnek.

A papír gyári árban számíttatik.

HIRDETESEKET a kiadásomban naponta megjelent "DEBRECZENI HÍRLAP"-ban legolcsóbban számítva köztesztek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyvmdai tulajdonos.

DEBRECZENI HÍRLAP

DISZKOLEKCIÓ

EXHIBITION LONDON

1873

1873

a legjutányosabb árakon felvállaltatnak.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.